

УКРАЇНА

**НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ, ЩО ЗДІЙСНЮЄ ДЕРЖАВНЕ
РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРАХ ЕНЕРГЕТИКИ
ТА КОМУНАЛЬНИХ ПОСЛУГ
(НКРЕКП)**

вул. Смоленська, 19, м. Київ, 03057, тел./факс: (044) 277-30-47, тел.: (044) 204-48-27

02.06.2015 № 5200/14.2/61-15
на № _____

**Народному депутату України
КРИВОШЕЇ Г.Г.**

**Народному депутату України
СТАШУКУ В.Ф.**

**Народному депутату України
БОЙКО О.П.**

Шановні народні депутати!

Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (далі – НКРЕКП), розглянула депутатський запит групи народних депутатів України від 14.05.2015 № 2/064-5/164 щодо тарифів на електроенергію, що відпускається населенню, надісланий листом Голови Верховної Ради України В.Гройсмана від 15.05.2015 № 11/10-1322, і в межах компетенції повідомляє.

Законом України "Про електроенергетику" передбачено ринкове формування тарифів на електричну енергію. НКРЕКП здійснює регулювання цін (тарифів) на товари (послуги) суб'єктів природних монополій в паливно-енергетичному комплексі України, керуючись принципами, визначеними чинним законодавством, головним з яких є принцип балансу економічних інтересів споживачів та виробників, їх товарів і послуг, та забезпечення повного відшкодування споживачем економічно обґрунтованих витрат на виробництво, передачу та постачання електричної енергії. Формування ціни не диференціюється за належністю споживачів до тієї чи іншої галузі економіки.

Відповідно до Порядку розрахунку роздрібного тарифу на електричну енергію, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 01.06.2011 № 869 "Про забезпечення єдиного підходу до формування тарифів на житлово-комунальні послуги" та пункту 3.7.4 Умов та Правил здійснення підприємницької діяльності з постачання електроенергії за регульованим тарифом, затверджених постановою НКРЕ від 13.06.1996 №15/1 (із змінами та доповненнями), роздрібні тарифи на електричну енергію, в тому числі і тарифи для населення, формуються за ринковою формулою, яка складається з оптової ринкової ціни (ОРЦ) на електроенергію, тарифів на передачу, постачання електроенергії та технологічних витрат електричної енергії в мережі.

Слід зазначити, що питома вага ОРЦ в структурі роздрібних тарифів складає близько 80%, рівень якої залежить передусім від фактору зміни ціни на первинні енергоносії – ядерне паливо, вугілля, природний газ, мазут. При цьому, має місце

Апарат
Верховної Ради
13.06.2015 15:56
147948

004062

значна залежність від зовнішніх джерел постачання: 100% закупівель ядерного палива, 75% газу. ОРЦ формується щомісячно на Оптовому ринку електроенергії відповідно до обсягів продажу та ціни вироблення електроенергії генеруючими компаніями ТЕС, АЕС, ГЕС, ТЕЦ, ВЕС, а також враховує зміни цін на первинні енергоносії і затверджується НКРЕКП.

Разом з тим, відбувається об'єктивний процес зміни рівня оптової ринкової **ціни електроенергії та витрат на її передачу і постачання в бік збільшення**, що зумовлено суттєвим зростанням вартості енергоносіїв, процесом зростання суми дотування окремих категорій споживачів (у тому числі населення) внаслідок застосування знижених (пільгових) тарифів на електроенергію, а також девальвацією гривні до американського долара.

Тарифи на електричну енергію для побутових споживачів (населення) **фіксовані та однакові на всій території України** (у тому числі для мешканців Києва). Тарифи на електроенергію, що відпускається населенню, у квітні 1999 року були встановлені на економічно обґрунтованому рівні і до 2006 року залишалися незмінними. Протягом 2006 року тарифи на електроенергію для населення двічі збільшувалися по 25 % (з 1 травня та з 1 вересня), однак враховуючи соціальний фактор, перегляд тарифів відбувався без урахування всіх чинників, які мають визначати їх рівні. Наступна зміна тарифів для населення відбулася протягом 2011 та 2012 років шляхом впровадження блочних тарифів на електроенергію (введення градації різних рівнів тарифів для окремих груп споживачів в залежності від обсягів споживання).

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 21.05.2014 № 149 "Про вдосконалення державної політики регулювання тарифів на електричну енергію, що відпускається населенню, а також іншим споживачам, для яких застосовуються такі тарифи", з 1 червня 2014 року підвищення тарифів на електричну енергію для населення склало в межах від 10 % до 40 % в залежності від обсягів споживання електроенергії, середнє зростання становило 14 %.

Одночасно, протягом 2006–2014 років відбулось зростання середньозваженого роздрібного тарифу на електричну енергію з 30,4 до 122,8 коп/кВт·год з ПДВ або в 4 рази.

З метою компенсації втрат енергопостачальних компаній різниця в тарифах для населення між фіксованими та ринковими рівнями включається до складу ОРЦ у вигляді дотаційних сертифікатів, що в свою чергу збільшує тарифи для промисловості, залізничного транспорту, бюджетних організацій та інших споживачів, які через це сплачують за електричну енергію більше. Тобто відбувається перехресне субсидіювання населення за рахунок інших споживачів. Протягом 2006–2014 років дотації зросли з 5,4 млрд.грн. до 40,8 млрд.грн. (без ПДВ) або в 7,5 разів. Таким чином, на сьогодні непобутові споживачі через необхідність дотування населення сплачують за електричну енергію на 26 % більше.

Крім того, на сьогодні в енергетиці склалася складна економічна ситуація: **падають обсяги споживання електричної енергії споживачами**, виник дефіцит вугілля та природного газу, та при цьому підвищується ціна на вугілля внаслідок його імпортування з інших держав. Через вплив цих факторів, а також внаслідок зростання інфляції та суттєвої девальвації гривні об'єктивно збільшується оптова ринкова ціна на електроенергію.

Внаслідок цього, у січні 2015 року тарифи на електроенергію для населення відшкодовували лише близько 21,3 % економічно обґрунтованих витрат з

виробництва, передачі та постачання електроенергії. Тобто населення фактично оплачувало в середньому менше ніж $\frac{1}{4}$ реальної вартості електричної енергії (у січні 2015 року економічно обґрунтований тариф на електричну енергію становив 1,228 грн. за 1 кВт·год з ПДВ (без урахування обсягу дотації)).

Варто зазначити, що пунктом 2 розділу XII Угоди про Коаліцію депутатських фракцій "Європейська Україна" у Верховній Раді України восьмого скликання, яка підписана Політичною партією "Народний фронт", "Блок Петра Порошенка", "Об'єднання "Самопоміч", "Радикальна партія Олега Ляшка" та "Всеукраїнське об'єднання "Батьківщина", передбачена поступова ліквідація перехресного субсидіювання (багаторівневої тарифної системи) шляхом встановлення цін і тарифів для всіх споживачів, включаючи населення, на економічно обґрунтованому рівні та одночасне здійснення переходу до адресних дотацій соціально вразливим верствам населення (протягом 2015–2017 років), приведення відпускних цін на газ власного видобутку для державних газовидобувних компаній до економічно обґрунтованого рівня з покриттям необхідних інвестиційних витрат, а також законодавче запровадження мораторію на встановлення нових пільгових цін і тарифів для окремих галузей промисловості, споживачів електричної енергії та газу.

Крім того повідомляємо, що підпунктом 2 пункту 2 розділу VI Прикінцеві та перехідні положення Закону України "Про засади функціонування ринку електричної енергії України" (далі – Закон) передбачено, що НКРЕКП має до 1 січня 2015 року здійснити необхідні заходи для застосування ринкових цін на електричну енергію для всіх категорій споживачів, крім визначених груп побутових споживачів. Крім того, відповідно до підпункту 1 пункту 2 Закону Кабінет Міністрів України має до 1 липня 2017 року визначити групи побутових споживачів, ціни на електричну енергію для яких регулюються НКРЕКП.

Зважаючи на викладене, НКРЕКП прийняла постанову від 26.02.2015 № 220 "Про встановлення тарифів на електроенергію, що відпускається населенню" (zareєстровано в Міністерстві юстиції України 02 березня 2015 за № 231/26676), що дозволить зменшити розрив між рівнем реальних витрат з виробництва, передачі та постачання електроенергії та фіксованим тарифом на електроенергію для населення.

Відповідно до Регламенту Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, затвердженого наказом НКРЕКП від 17.09.2014 № 3, основною формою роботи НКРЕКП є засідання. Засідання Комісії є відкритими і гласними, за винятком випадків, передбачених чинним законодавством і можуть проводитися у формі відкритих або закритих слухань. Питання щодо установа та перегляду цін/тарифів розглядаються на засіданнях Комісії у формі відкритих слухань. Рішення щодо поетапного підвищення тарифів на електроенергію, що відпускається населенню було прийнято 26 лютого 2015 року на відкритому засіданні НКРЕКП.

Варто зазначити, що виконуючи положення Генеральної угоди про регулювання основних принципів і норм реалізації соціально-економічної політики і трудових відносин в Україні на 2010 – 2012 роки, за ініціативи НКРЕКП 23 лютого 2015 року відбулось засідання постійно діючого тристороннього дорадчого органу при НКРЕКП, до складу якого входять представники Спільного представницького органу репрезентативних всеукраїнських об'єднань профспілок на національному рівні, Спільного представницького органу сторони роботодавців на національному рівні та НКРЕКП, на якому відбулось обговорення рішення про підвищення тарифів на електроенергію для населення.

Для розрахунку тарифу на електроенергію, що відпускається населенню (у тому числі, яке проживає в житлових будинках, обладнаних кухонними електроплитами), враховувались Прогнозні макропоказники економічного і соціального розвитку України на 2015 рік, схвалені постановою Кабінету Міністрів України від 27 серпня 2014 № 404 (у редакції постанови КМУ від 22.12.2014 року № 707 (прогноз, сценарій 2), зокрема індекс споживчих цін, який складає – 117,9. Таким чином, запропоновано збільшення тарифу 1 блоку на 17,9% (внаслідок необхідності округлень тарифів збільшення становить 19%).

З метою забезпечення додаткового соціального захисту малозабезпечених верств населення залишено систему блочних тарифів на електричну енергію. При встановленні обсягів споживання електричної енергії, за якими диференціюються тарифи на електричну енергію, було враховано соціальні нормативи користування житлово-комунальними послугами, щодо оплати яких держава надає пільги та встановлює субсидії, які передбачено постановою Кабінету Міністрів України від 6 серпня 2014 року № 409 "Про встановлення державних соціальних стандартів у сфері житлово-комунального обслуговування". Крім того, враховано те, що 42 % споживачів електричної енергії споживає на місяць до 100 кВт·год, і лише 2,1 % споживачів споживають понад 600 кВт·год електричної енергії на місяць.

Комісія усвідомлює, що населення, яке для приготування їжі користується електричною плитою споживає більші обсяги електричної енергії, ніж споживачі, які користуються газовою плитою. В той же час, населення, яке користується газовою плитою окрім електричної енергії, спожитої на різні комунально-побутові потреби сплачує ще й за користування природним газом, тарифи на який суттєво підвищилися з 1 квітня 2015 року. Враховуючи зазначене, об'єктивної необхідності у встановленні окремого тарифу та окремої диференціації для споживачів, які проживають в житлових будинках, обладнаних у встановленому порядку кухонними електроплитами, немає. У більшості випадків використання електроплит буде економічно вигіднішим за газові плити.

Довідково зазначимо, що з структурою тарифів на електроенергію для населення, можна ознайомитися на офіційному веб-сайті НКРЕКП за адресою: www.nerc.gov.ua (рубрика "ЦНИ (ТАРИФИ) ДЛЯ НАСЕЛЕННЯ", розділ "Структури тарифів (цін)" (www.nerc.gov.ua/?id=14665)).

З повагою,
в.о. Голови Комісії

Д. Вовк